

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

Ahmet ÖNAL-TÜRKİYE DAVASI

(Başvuru no: 74324 / 01)

Kararın Özeti

(Dostane Çözüm)

Mahkeme, 24 Ocak 2006 tarihinde J.P.Costa başkanlığında toplanarak aşağıdaki kararı vermiştir.

OLAYLAR

Başvuran Ahmet Önal, 1956 doğumlu T.C. vatandaşı olup İstanbul'da ikamet etmektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) önünde İstanbul Barosu avukatlarından E. Aslaner tarafından temsil edilmektedir.

Hükümet, Avrupa Konseyi ve İnsan Hakları Genel Müdür Yardımcısı Elçi Erdoğan İşcan tarafından temsil edilmektedir.

Başvuranın sahibi olduğu *Peri* Yayınevi'nden 14 Kasım 2000 tarihinde («Batının Yeni Doğu Seferi – NATO – Doğu Türkiye – Kürtler») adlı bir kitap yayımlanmıştır.

Aynı gün, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi (DGM) Cumhuriyet Savcısı 5680 sayılı Basın Kanunu'na ek 2 § 1. madde uyarınca sözkonusu kitabın toplatılmasını talep etmiştir.

Cumhuriyet Savcısı, kitapta yer alan bazı bölümlerin 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 8. maddesi uyarınca Devletin bölünmez bütünlüğüne karşı bölücülük propagandası oluşturduğunu değerlendirmiştir.

Yine aynı gün DGM yetkili hakimi 5680 sayılı Basın Kanunu'na ek 2 § 1. madde uyarınca sözkonusu kitabın toplatılması kararını vermiştir.

Başvuran 17 Kasım 2000 tarihinde bu karar karşısında temyiz başvurusunda bulunmuştur.

DGM, 21 Kasım 2000 tarihinde başvuruyu reddetmiştir.

DGM Cumhuriyet Savcısı başvuruları bölücülük propagandası yapma suçu ile itham etmiş ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 8. maddesi uyarınca başvuranın mahkumiyetini ve TCK'nın 36. maddesine dayalı olarak sözü edilen kitaba el konulmasını talep etmiştir.

DGM, 24 Ekim 2001 tarihinde başvuranın ve avukatının savunmasını dinlemiş, sözü edilen kitabın genel değerlendirmesini yaparken başvuranın bölücülük propagandası yaptığını vurgulamıştır. Mahkeme, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 8. maddesi uyarınca *Peri* yayınevini sahibi ve sorumlusu olan başvuranı bir yıl hapis ve 100.000.000 T.L. (yaklaşık 85 Euro) para cezasına çarptırmıştır. 4421 sayılı Kanun'la değiştirilen 647 sayılı Kanun'un 4. maddesi gereğince başvuranın cezası 1.210.330.000 T.L. (yaklaşık 1020 Euro) para cezasına dönüştürülmüştür.

Yargıtay 21 Mart 2002 tarihinde İlk derece mahkemesi'nin kararını onamıştır.

ŞİKAYETLER

Başvuran, yayınevinden çıkan kitaba el konulmasının AİHS'nin 10. maddesi uyarınca bilgi verme ya da alma hakkına yönelik bir ihlal oluşurduğunu ileri sürmektedir.

Ayrıca, AİHS'nin 6. maddesi uyarınca hakkaniyete uygun yargılanmadığından yakınmaktadır.

HUKUKA DAİR

AİHM, Hükümet tarafından imzalanan aşağıdaki beyanı almıştır:

“Hükümet, 3713 sayılı Kanun'un 8. maddesi ile ilgili olarak AİHM'ye Türkiye aleyhine yapılan birçok başvuruda AİHM'nin ihlal tespitinde bulunduğu not ederek bu bağlamda, 74324/01 no'lu başvuru yapıldıktan sonra 19 Temmuz 2003 tarihinde 4928 sayılı Kanun ile Terörle mücadeleyle dair Kanun'da yer alan hükmün yürürlükten kaldırıldığının altını çizmektedir.

Hükümet, 74324/01 no'lu başvurunun dostane çözüme kavuşturulması bakımından başvurana zararlar ve masraflar için karşılıksız 5.000 (beş bin) Euro tutarında ödeme yapmayı önermektedir. Bu miktar her türlü vergiden muaf, maddi ve manevi her türlü zarar ile masrafı kapsamakta olup, Mahkeme'nin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 37. maddesi uyarınca verdiği kararın bildirilmesini müteakip üç ay içerisinde başvuranın veya temsilcisinin belirteceği banka hesabına Euro olarak ödenecektir. Bu ödeme davanın nihai kararını oluşturacaktır. Ödemenin öngörülen süre içerisinde yapılmaması durumunda, Hükümet sözkonusu sürenin bittiği tarihten itibaren ve ödemenin yapılmasına kadar geçecek süre için Avrupa Merkez

Bankasının o dönem için geçerli faizinin üç puan fazlasına eşit oranda basit faizi ödemeyi taahhüt etmektedir.”

AİHM, başvuranın temsilcisinin aşağıdaki beyanını almıştır:

“Ahmet Önal’ın temsilcisi olarak, Türk Hükümeti’nin, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi önünde bulunan 74324/01 no’lu başvuruyu dostane çözüme kavuşturmak üzere başvurana karşılıksız olarak 5.000 (beş bin) Euro tutarında ödeme yapmayı teklif ettiğini not ederim.

Bu tutar maddi, manevi her türlü zarar ile masrafı kapsayarak her türlü vergiden muaf, Mahkemenin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 37 § 1. maddesi uyarınca verdiği kararın bildirmesini müteakip üç ay içerisinde ödenecektir.

Yapılan teklifi kabul ediyor ve Türkiye Cumhuriyeti aleyhindeki başvuruyla ilgili tüm şikayetlerimden vazgeçiyorum. Davanın nihai sonuca ulaştığını beyan ederim.

Mevcut beyan dostane çözüm çerçevesinde Hükümet ve şahsım huzurunda imzalanmıştır.”

Mahkeme, tarafların üzerinde uzlaştıkları dostane çözüm anlaşmasını dikkate almakta ve bu anlaşmanın, Sözleşme ve eki Protokollerde tanımlanan İnsan Haklarına saygı ilkesine uygun olduğuna kanaat getirmektedir (Sözleşmenin 37 § 1 *in fin* maddesi). Sonuç olarak, AİHS’nin 29 § 3. maddesi uyarınca davanın kayıtlardan düşürülmesi gerekmektedir.

Bu gerekçelere dayalı olarak, AİHM, oybirliğiyle,

Davanın, kayıtlardan düşürülmesine *karar vermiştir*.